

Foto: MidNat

Bekjempelse av kjempespringfrø

Impatiens glandulifera

Målsetning

- Utrydde eller kraftig redusere forekomsten.
- Hindre spredning til nye steder.
- Unngå skade på viktige naturverdier.

Blomstene til kjempespringfrø varierer gjerne litt i farge, og kan iblant være ganske lyse. Foto: MidNat

Valg av bekjempelsesmetode

Kjempespringfrø er ettårige planter, det vil si at rota dør etter én sommer. Det viktigste virkemiddelet blir derfor å hindre at plantene får utvikle nye frø.

Uansett hvilken metode man velger, må bekjempelsen følges opp flere år framover for å sikre at man oppnår målsetningen. Her beskrives manuell bekjempelse av kjempespringfrø ved hjelp av luking og slått, men det er også mulig å bekjempe arten termisk med varmtvannsteknologi, kjemisk med sprøytemidler eller mekanisk ved hjelp av gravemaskin. Dette er imidlertid løsninger som krever mer av tillatelser og utstyr, samt forhåndskunnskap om den enkelte lokalitet.

Luking

Ved luking fjernes både røtter og de synlige delene av plantene.

Anbefales når

- det er mindre enn ca. 500 planter.
- det er langt mellom plantene.
- plantene er kommet i blomst (uansett mengde).
- annen vegetasjon mellom kjempespringfrøplantene skal ivaretas.

Luking

- Utføres helst før plantene utvikler frø.
- Gjøres grundig – få med alle plantene.
- Anbefales framfor slått hvis plantene har begynt å utvikle frø.

Slått

Ved slått kuttes plantene ved jorda.

Anbefales når

- det er mange planter.
- det er en tett plantebestand.

Slått

- Utføres helst før blomstring (normalt juni–august). Eventuelle blomster og frø samles i sekker før slått og leveres på godkjent mottak.
- Gjentas hver 3.–4. uke, før plantene blomstrer på nytt, 3-4 ganger årlig.
- Fortsettes i 3–5 år.

Kjempespringfrø vokser fort. Ny spire til venstre, ungsudd til høyre. Foto: Monica F. Røstvold

Metode og utstyr

Vær obs på at lukede planter og avkuttete blomster som blir liggende på bakken med tilgang til nok fuktighet kan utvikle nye røtter, blomster og frø. Gjenliggende planterester har en gjødslingseffekt på området, så på steder der dette ikke er ønskelig bør planterester fjernes.

Berøring av plantene kan være nok til at frøene «skytes» ut. En pose kan forsiktig træs over planter med frø og snurpes igjen for å hindre frøspredning. Kutt planta mens den er i posen og lever plantedelen sammen med de andre avfallssekkene til godkjent mottak for fremmede planter.

Luking

Ved luking er det viktig å få med alle plantedeler. Både røttene og blomstene pakkes i sekker og leveres på godkjent mottak.

- **Tykke, gjennomsiktige avfallssekker** til transport og avfallshåndtering av de lukede plantene/plantedeler. Avfallssekken knyttes eller stripses igjen før transport.
- **Arbeidshansker** anbefales ved større jobber, da hendene etter hvert kan føles seige av plantesafta.

Slått

Ved slått bør plantene kuttes så langt ned mot jorda som mulig. Hvis slått utføres før blomstring kan plantene bli liggende, men bare hvis de ikke blir liggende i kontakt med vann. Ellers leveres de på godkjent mottak.

- **Gresstrimmer, ljà gressklipper, beitepusser** og tilsvarende redskaper kan benyttes til slått. Det anbefales å bruke verktøy med metallkniver. Gressklipper og beitepusser vil knuse planterestene mer enn en gresstrimmer og forebygger derfor bedre at slåtte planter i fuktige omgivelser kan utvikle nye blomster og frø.
- **Renhold** av redskaper, maskiner og arbeidstøy må gjennomføres grundig hvis man har jobbet nært frøsatte planter. Renholdet må gjøres før man forlater slåtteområdet for å unngå at frø blir med som blindpassasjer til nye lokaliteter.

Bildet til venstre: Det er en fordel å kjenne til hvordan unge kjempespringfrøplanter ser ut. Luking av ungplanter gjør volumet mindre og mer håndtérbart. Foto: MidNat.

Levering av avfall

Planter og planterester fra fremmede arter **skal** leveres på godkjent mottak. På de fleste gjenvinningsstasjoner har de en egen container hvor dette lagres før det leveres videre til forbrenning. Ved små mengder kan plantene kastes i restavfallet, i tette sekker. Merk at de fleste renovasjonsselskap krever at avfall leveres i blanke sekker. Noen renovasjonsselskaper tilbyr også henting av avfall med avfallstaxi.

Plukk også gjerne med deg avfall du kommer over underveis, samt andre fremmede arter – hvis du er sikker på artsbestemmelsen.

Kunnskap:

Film fra Sabima

Lær å bekjempe kjempespringfrø – youtube

https://www.youtube.com/watch?v=4K6urECUK_Y

Artsdatabankens faktaark nr. 253: kjempespringfrø

Beskrivelse av kjempespringfrøenes biologi, utbredelse og bestandsstatus.

<http://www2.artsdatabanken.no/faktaark/Faktaark253.pdf>

Fagus Fakta, kunnskapsblad: Bekjempelse av kjempespringfrø

Inngående beskrivelser av bekjempelsesmetoder.

[https://fagus.no/wp-content/uploads/2021/01/FAGUS Faktaark Kjempespringfro 2020 .pdf](https://fagus.no/wp-content/uploads/2021/01/FAGUS_Faktaark_Kjempespringfro_2020.pdf)